

Врахування гендерного підходу у побудові системи професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи забезпечить активний характер засвоєння ними соціального досвіду, що забезпечить випускників педагогічного закладу здатністю у професійній діяльності розвивати гендерну культуру, сприяти конструюванню гендеру особистості молодшого школяра та суспільства в цілому.

Література:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти : затвердж. постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911/.
2. Мунтян І. С. Гендерний підхід у професійній підготовці студентів вищих педагогічних закладів : дис... канд. пед. наук : 13.00.04 / Іван Савелійович Мунтян. – Одеса, 2004. – 23 с.
3. Державна програма з утвердження гендерної рівності в українському суспільстві : затвердж. Постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2006 р. № 1834 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1834-2006-%D0%BF>.

Тригуб Ілона,

Київський університет імені Бориса Грінченка

Експертна діяльність у галузі освіти: українсько-польське співробітництво

Освіта є однією з найважливіших складових розвитку суспільства, так як забезпечує розвиток людського потенціалу та соціально-економічний прогрес суспільства загалом. У зв'язку з цим, у сучасній Європі та й у світі в цілому поглиблюється розуміння щодо необхідності міжнародного співтовариства в освітній галузі, обміну досвідом впровадження інноваційних освітніх моделей. Завдання реформування й модернізації системи освіти, її адаптація до вимог сучасного розвитку цивілізації є спільним для України та Республіки Польщі.

С. О. Сисоєва вважає, що освіта та досягнення її ефективності набуває доленосних якостей для суспільства й потребує ґрунтовних міждисциплінарних досліджень [2, с. 150].

Б. Грабовська вважає, що освіта і наука відіграють все більш важливу роль в процесах розвитку суспільства, тим самим збільшуючи попит на вищу освіту. «У Польщі в останні двадцять років виявлено майже п'ятикратне зростання числа студентів. Однак це відбулося за ціну зниження якості освіти» [2, с. 118].

Основним орієнтиром на шляху розвитку національних освітніх систем України та Польщі були й залишаються якість освіти і рівний доступ до неї для всіх громадян, підвищення освітнього рівня молоді.

Зарубіжні та вітчизняні автори досліджують якість освіти одразу в кількох аспектах: соціально-філософському та педагогічному (В. Андрущенко, В. Астахова, Л. Горбунова, М. Лукашевич, В. Лугай), управлінському (Д. Дзвінчук, Б. Жебровський, М. Кисіль), економічному та соціокультурному (К. Корсак, Р. Браун), соціологічному (М. Романенко, О. Скідун, Н. Щипачова), порівняльному (О. Ворожейкіна, Г. Калінічева, Т. Левовицький) та ін.

Українсько-польська співпраця у галузі освіти ґрунтується на Угоді про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та Міністерством національної освіти Республіки Польща від 2 липня 2001 року і спрямоване на [3]: обмін інформацією про освітні системи, плани їхнього розвитку та напрямки реформування; підготовку кадрів за спеціальностями, що є предметом обопільної зацікавленості; сприяння науковому співробітництву між вищими навчальними закладами, особливо в галузі спільних досліджень з історії українсько-польських відносин, україністики та полоністики; організацію спільних наукових заходів, конференцій, симпозіумів, олімпіад і конкурсів для молоді тощо; розвиток безпосередніх зв'язків і співпраці між вищими, середніми та дошкільними закладами освіти. У рамках даної угоди продовжується робота спільної Українсько-польської комісії експертів з питань удосконалення змісту шкільних підручників з історії і географії.

Цікавим для аналізу є українсько-польський проект Національної академії педагогічних наук України та Вищої педагогічної школи Спільки польських вчителів «Проблеми освіти в Польщі та Україні у контексті процесів глобалізації та євроінтеграції». У рамках проекту проведено міжнародні науково-практичні конференції: «Освіта для полікультурного суспільства» (2014 р.); «Цілі та результати освітніх реформ: українсько-польський діалог» (2013 р.); «Освіта у полікультурних суспільствах» (2012 р.) та інші, де українські та польські вчені активно досліджують поняття полікультурності та освіти, доцільності та результативності освітніх реформ, цілісного розуміння освіти, забезпечення якості освіти і т.д.

У Польщі спробу реформувати польську освітню систему було розпочато у 1973 р. зі створення комітету експертів, який склав документ «Звіт про освітній стан у народній республіці Польща з 1973 року» (розроблений Яном Схшепаньським) [6]. Згодом, унаслідок кризової ситуації у сфері освіти у 1987 р. розпочинає роботу Комітет експертів у справах народної освіти під головуванням Чеслава Купісевича. Перед Комітетом поставлено головне завдання – проаналізувати систему освіти в Польщі та підготувати проект реформ. Комітет визначив основні напрями розвитку освіти – комплексне реформування освіти, масове поширення, єдність, гнучкість, доступність, якість, неперервність освіти та представив звіт про стан і напрямок розвитку народної освіти в 1989 р. – «Освіта як національний пріоритет» [5].

Для досягнення високого рівня освіти українським та польським органам державної влади необхідно вдатися до змін у сучасній системі освіти, залучивши для надання серйозної допомоги в її реформуванні нових

фахівців – експертів у галузі освіти.

Проблеми підготовки експертів та консультантів у галузі освіти активно досліджуються у таких країнах, як: Великобританія, Германия, Іспанія, Російська Федерація та США.

Провідною функцією експерта у галузі освіти є надання консультаційної допомоги різним категоріям осіб, включених в освітній процес: керівникам усіх рівнів, педагогам, які впроваджують нові технології, батькам [4].

Експерти у галузі освіти – фахівці системи освіти різних напрямів (дошкільна, середня, вища освіта), що спеціалізуються з питань розвитку освіти на основі сучасних освітніх та управлінських технологій, які здатні [1]: надавати консультаційну допомогу керівникам всіх рівнів з питань вбудовування проблем освіти в стратегію розвитку регіону; здійснювати консультаційний супровід і підтримку процесів розвитку освіти.

При аналізі різних програм підготовки експертів у галузі освіти виявлено, що установами, які формують зміст даних програм є в основному науково-дослідні центри при університетах або Інститути педагогіки. В даний час підготовка фахівців, що виконують консалтингові послуги в галузі освіти здійснюється в рамках післядипломної освіти закладами вищої професійної освіти (як загальноосвітня тенденція), а також різними недержавними організаціями, що займаються питаннями оцінки якості освіти (головним чином, загальноєвропейська практика і практика США). Форми реалізації програм підготовки фахівців, здатних виконувати консалтингові послуги в області розвитку освіти, можуть бути різними: від короткострокових (семінари, круглі столи), до довгострокових (до 500 год.).

На нашу думку, з метою досягнення високої, принаймні задовільної якості освіти, Україні та Польщі необхідно прийняти рішення щодо запровадження спеціалізації експертів у галузі освіти в їх освітню систему.

Література:

1. О ведущих консультантах по вопросам развития системы образования (результаты аналитического исследования), 2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.oulink.ru/projects/files/o_ved_cons.pdf

2. Освітні реформи: місія, дійсність, рефлексія: монографія / за ред. В. Кременя, Т. Левовицького, В. Огнев'юка, С. Сисосвої. – К.: ТОВ «ВП «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2013. – 460 с.

3. Угода про співробітництво між Міністерством освіти і науки України та Міністром національної освіти Республіки Польща від 02.07.2001. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/616_037

4. Чечель И. Д. Эксперт-консультант по вопросам образования: особенности подготовки и направления деятельности. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iuoao.ru/20120930/222-2012-10-02-08-55-39>

5. Edukacja narodowym priorytetem: raport o stanie i kierunkach rozwoju edukacji narodowej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej / Poland. Komitet Ekspertów do spraw Edukacji Narodowej. – Państwowe Wydawn. Naukowe, 1989. – 445 s.

6. Raport o stanie oświaty w PRL / Komitet Ekspertów dla Opracowania Raportu o Stanie Oświaty w PRL. – Warszawa: Państwowe Wydawn. Naukowe, 1973. – 480 s.

о. мгр ліц. Сергій Хитрий,
проректор Інституту Богословських Наук
Непорочної Діви Марії
м. Городок, Хмельницька обл.

Україна й Польща: спільність духовних традицій

Духовність у релігійному контексті означає внутрішнє переживання та поглиблення своєї віри. Християнська духовність черпає свої витoki з Об'явлення, яке в повноті було дане Ісусом Христом. Протягом двох тисячоліть Христове Об'явлення розповсюджується по усій землі, зближуючи між собою не лише людей, але й окремі народи. Здається, що саме воно відіграло чи не основну роль у розвитку та зближенні українського та польського народів.

Українці й поляки – сусідні народи. Протягом багатьох століть вони жили й розвивалися пліч-о-пліч, взаємно збагачуючись духовно. Незважаючи на те, що кожен має свою історію, культуру, традиції – є багато спільних (особливо духовних) аспектів, притаманних обидвом народам. Спробуймо розглянути деякі з них.

Історично так склалося, що християнство українці й поляки прийняли майже в одному часі. Польща офіційно була охрещена в 966 році. Мешко I, який на той час правив польським народом, прийняв Хрещення в латинській традиції. Київську Русь (справжньою спадкоємицею якої є Україна) князь Володимир охрестив у 988 році, приймаючи християнську віру у візантійській традиції. Однак така різниця не перешкоджала входженню західної й східної християнських традицій в культури двох народів. Саме християнство впливало на всебічний розвиток поляків й українців, чинячи їхні держави цивілізованими. Через різні історичні та політичні аспекти християнство латинської традиції проникало на українські землі, як і християнство візантійської традиції на польські. І оскільки саме християнство творило культуру народу, то нічого дивного, що в культурній та духовній спадщині українців і поляків є дуже багато спільного. Приведемо лише кілька прикладів, що зближують культури українського та польського народів.

Мова. Незважаючи на те, що польська мова використовує латинські літери, а українська кирилицю, обидві мови мають багато спільних слів. Спільність мови, можливо, була би більшою, оскільки українська мова до тридцятих років XX століття розвивалася у напрямку західних слов'янських мов. Однак, тотальна русифікація, яку запровадила більшовицька Росія, окуповавши українську землю, намагалася зробити українську мову близькою до російської.

Національний одяг. В Україні, як і в Польщі різні регіони мають свої національні костюми, обумовлені історичною модою відповідно східних та західних впливів. Однак, спільні елементи вбрання виступають особливо на галицьких та подільських землях, де поляки та українці довгий час жили спільно. На особливе підкреслення заслуговує вражаюча подібність одягу